

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2233466	Griffie-Hartendorp	GRI	Raad
ONDERWERP			
Concept-Jaarstukken Gemeenschappelijke Regelingen 2018			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De raad besluit:

1.
 - a. geen zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2017 en de concept programmabegroting 2019 van de Regio Twente
 - b. wel een zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2017 en de ontwerp-begroting 2019 van de Veiligheidsregio Twente
 - c. geen zienswijze in te dienen op het voorlopig jaarverslag 2017 de ontwerp-begroting 2019 van het Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente
 - d. geen zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2017 en de primitieve begroting 2019 van de Stadsbank Oost-Nederland
 - e. geen zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2017, herziene begroting 2018, begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022 van het Regionaal Bedrijventerrein Twente
 - f. geen zienswijze in te dienen op de concept gewijzigde begroting 2018 en concept begroting 2019 van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
 - g. geen zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2017 en de ontwerp-begroting 2019 van het Openbaar Lichaam Crematoria Twente
2. De betrokken besturen van de gemeenschappelijke regelingen te informeren middels een uitgaande brief over de inhoud van dit besluit
3. De betrokken besturen van de gemeenschappelijke regelingen, middels de uitgaande brief, de uitgevoerde QuickScan vanuit de Rekenkamercommissies aan te bieden en de besturen te verzoeken om op de inhoudelijk gemaakte opmerkingen te reageren naar de betrokken gemeenteraden.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeente Hengelo is deelnemer in tien gemeenschappelijke regelingen die vallen onder de reikwijdte van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op basis van de Wgr moeten gemeenteraden jaarlijks vóór 15 april in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over de begroting (van het daaropvolgende jaar) van gemeenschappelijke regelingen—waarin de gemeente deelneemt- in te dienen. Daarnaast krijgt de raad de beschikking over aanvullende informatie, op basis waarvan zij kan bepalen of een aanvullende zienswijze op een of meerdere jaarstukken gewenst is.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2233466	Griffie-Hartendorp	GRI	College
ONDERWERP			
Concept-Jaarstukken Gemeenschappelijke Regelingen 2018			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Aanleiding

De gemeente Hengelo is deelnemer in tien gemeenschappelijke regelingen die vallen onder de reikwijdte van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op basis van de Wgr moeten gemeenteraden jaarlijks vóór 15 april in de gelegenheid gesteld zijn hun zienswijze over de begroting (van het daaropvolgende jaar) van gemeenschappelijke regelingen—waarin de gemeente deelneemt- in te dienen. Deze zienswijze wordt vervolgens door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling betrokken bij de definitieve vaststelling van de begroting. Een eventuele zienswijze van deelnemende gemeenten is juridisch niet bindend.

De jaarstukken zijn een informatief instrument. Ze worden uitsluitend aan uw raad aangeboden om te informeren en te verantwoorden. Uw raad hoeft deze ook niet vast te stellen.

De gemeente Hengelo is zoals gezegd deelnemer in tien gemeenschappelijke regelingen. Op basis van het type gemeenschappelijke regeling uit de Wgr heeft uw raad de mogelijkheid om bij acht van deze regelingen een zienswijze in te dienen op de begroting 2019. De twee andere regelingen betreft zogenaamde centrumregelingen.

Centrumregeling

Voor wat betreft de verantwoording en informatievoorziening van deze centrumregelingen is in de gemeenschappelijke regeling het volgende opgenomen:

- Samenwerking Sociaal met Borne / Haaksbergen: Het college van de centrumgemeente brengt voor 1 april verslag uit aan de deelnemende gemeenten over de wijze waarop het samenwerkingsverband in het voorafgaande jaar van zijn uitvoerende bevoegdheden gebruik heeft gemaakt
- Samenwerking ICT met Oldenzaal / SWB: Het college van de centrumgemeente brengt voor 1 mei verslag uit aan de deelnemende gemeenten over de wijze waarop het samenwerkingsverband in het voorafgaande jaar van zijn uitvoerende bevoegdheden gebruik heeft gemaakt. De colleges van de deelnemende gemeenten leggen het verslag ter vaststelling voor aan de raden in hun gemeente. Het verslag maakt deel uit van de onderscheiden gemeentelijke jaarrekeningen.

De hierboven genoemde vorm van verslaglegging valt buiten de reikwijdte van dit voorstel en daarover wordt uw raad –desgevraagd- op een andere wijze/moment geïnformeerd.

Omgevingsdienst Twente

Op 6 oktober 2017 is de Gemeenschappelijke Regeling van de Omgevingsdienst Twente (OD Twente) door alle deelnemers, de Twentse gemeenten en de provincie Overijssel, ondertekend. De OD Twente voert in opdracht van alle Twentse gemeenten en de provincie Overijssel de werkzaamheden m.b.t. vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu en bodem uit. De intentie is dat deze GR per 1 januari 2019 operationeel is.

Er is door de OD Twente geen conceptbegroting 2019 verzonden richting de deelnemende gemeenten. Hierdoor is het op dit moment nog niet mogelijk om daar informatie over te verschaffen en mogelijk een zienswijze over te vormen.

Doel

Het doel van dit voorstel is om uw raad in positie te brengen waar het gemeenschappelijke regelingen betreft. U bent geïnformeerd middels de jaarstukken en begroting 2019 van zeven gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Hengelo deelneemt. Hierbij hebt u de mogelijkheid om, middels aanvullende informatie over deze stukken, binnen acht weken een zienswijze te vormen en deze aan het algemeen bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling mee te geven.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Feitelijke informatie ontvangen jaarstukken

In de bijlagen bij dit voorstel vindt u de jaarstukken van zeven gemeenschappelijke regelingen. Onderstaand treft u per regeling feitelijke informatie aan die betrekking heeft op de jaarstukken. Deze informatie is tot stand gekomen op basis van input vanuit de ambtelijk betrokkenen bij de gemeenschappelijke regeling.

Inhoudelijke toelichting per regeling

A. Regio Twente

Jaarstukken 2017

Er is m.b.t. de publieke gezondheid ingezet op preventie en gezondheidsbevordering. Met andere maatschappelijke organisaties is samengewerkt in "vitale coalities". Het jaar 2017 was het laatste jaar van het investeringsprogramma Agenda van Twente. De afronding daarvan bestond uit diverse projecten vanuit Twents arbeidsmarktperspectief met als doel de positionering als hightech regio. Over de inzet van resterende gelden moet nog besluitvorming plaatsvinden. De overgang naar een nieuw investeringsprogramma/Agenda is voorbereid. In het kader van recreatie in Twente is ingezet op aantrekkelijke evenementen op Hulsbeek, Rutbeek en Lageveld. Er zijn voorbereidingen getroffen voor nieuwe particuliere initiatieven (bungalowbouw, skydive en camperparkeerplaats). Het wandel- en fietsnetwerk heeft een kwaliteits- en kwantiteitsimpuls gekregen. Voor OZJT stond de transformatie naar integraal werken (gezinsbehoefte i.p.v. standaard producten) centraal. Dit – en een reële tarifiering m.b.t. inkoop – moeten een gunstige impact gaan krijgen op de financiële tekorten. Veilig Thuis Twente is opgepakt en wordt doorontwikkeld.

Het jaarresultaat na reservemutaties is € 196.000 positief. Dit bestaat uit een negatief resultaat van € 853.000 en € 1.049.000 aan onttrekkingen uit de reserves, waardoor het eindresultaat positief wordt. Er wordt voorgesteld om dit bedrag terug te geven aan de gemeenten. Voor Hengelo een teruggave van € 25.850.

De overgebleven middelen van de Agenda van Twente zijn hier niet in meegenomen; deze worden conform afspraken rechtstreeks aan het eigen vermogen toegevoegd.

De beschikbare weerstandscapaciteit (vnl. eigen vermogen) is 1,2 x de hoogte van de opgetelde gekwantificeerde risico's. Deze ratio is voldoende volgens de eigen norm.

De solvabiliteit (op lange termijn kunnen voldoen aan de betalingsverplichtingen) is toegenomen van 21,3% naar 31%. Conform de geprognosticeerde begrotingen t/m 2022 stijgt deze nog door naar 34%.

Begroting 2019 en meerjarenperspectief

Belangrijke ontwikkelingen 2019-2022

Regio Twente staat voor "Samen voor een vitaal Twente", gericht op gezonde en kansrijke inwoners. Ze doet dit aan de hand van de thema's publieke gezondheid (GGD Twente), jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning (OZJT), sociaaleconomische structuurversterking, recreatieve voorzieningen en Twentse belangenbehartiging (lobby).

Doelen en activiteiten die hieraan bijdragen zijn:

- de nieuwe Agenda voor Twente en onderhouden hiervoor een dynamisch uitvoeringsprogramma;
- eigen regie voor gezondheid van de inwoners;
- een professionele en lean organisatie;
- kennisdeling;
- digitalisering en data gedreven benaderingswijze.

Het domein gezondheid is nog steeds de hoofdmoot als we kijken naar het kostenaandeel ervan. In de in 2019 op stellen bestuursagenda 2020-2023 wordt een langere periode (tot 2030) beschouwd, omdat preventie en gezondheidsbevordering pas op langere termijn effectief zijn en alleen door langdurige monitoring kan worden aangetoond. "Gezonde start" en "Eigen kracht" zijn rode draad: de basis voor gezondheid leggen in de eerste levensjaren en veerkracht en zelfredzaamheid als dit nodig is. De instrumenten voor het meten van maatschappelijke effecten op basis van goede indicatoren is, ondanks samenwerking op nationaal niveau, nog niet van het gewenste niveau.

Het domein leefomgeving kent ten eerste een sociaal-economische component met als doel een welvarende regio, waar het goed wonen, werken en recreëren is. De genoemde speerpunten zijn vrij algemeen geformuleerd en worden in vele beleidsnota's uitgewerkt. De indicatoren laten veelal een inspanningsverplichting zien (iets opnemen in een visiedocument, iets een aantal keren organiseren) en zijn daarmee niet op het maatschappelijk effect gericht. Dit besef is aanwezig, omdat men het geen

effectindicator noemt, maar een prestatie-indicator.

Het verbeteren van de recreatieve voorzieningen is vooral gericht op het verbeteren en digitaliseren van de verschillende routenetwerken (fietsen, wandelen, MTB, paardrijden) en het bredere gebruik en financieel renderen van de recreatieparken. De indicatoren voor het te bereiken effect zijn hier concreter en meetbaarder, maar nog wel prestatiegericht (i.t.t. maatschappelijk relevant).

Binnen de bestuurscommissie OZJT werken we verplicht samen op het gebied van melding huiselijk geweld (Veilig Thuis Twente), jeugdbescherming en – reclassering, jeugdzorgplus, specialistische jeugdzorg en crisisdienst. En op vrijwillige basis bij o.a. huishoudelijke ondersteuning. VTT is van projectorganisatie omgezet naar een zelfstandige eenheid onder de Regio Twente).

Regio Twente coördineert de bestuursopdracht MDA (Milieu, duurzaamheid en afval). Het streven naar een circulaire economie met als doelen afvalloos in 2030 en energieneutraal in 2050.

T.a.v. de Agenda voor Twente beperkt de begroting zich tot de financieringsafspraken van € 7,50 per inwoner.

Financiële aspecten 2019-2022 (bij de VP zelf)

De kostenstijgingen zijn voornamelijk bepaald door de loon- en prijscompensatie, autonome effecten en daarom minder beïnvloedbaar. De begroting is voor het eerst alleen op de basistaken gebaseerd. De diensten die als “coalition of the willing” door een beperkt aantal gemeenten worden afgenomen zijn uit de begroting gehaald. Voor Hengelo betekent dit dat hier niet het label bijdrage aan hangt, maar een ander label “vrijwillige dienstverlening”. Wij doen mee aan de diensten van kennispunt, netwerkstad en de Agenda voor Twente. De kosten hiervoor blijven we krijgen, maar nu in de vorm van separate facturering. De financiële kengetallen laten goede uitkomsten zien. Uitzondering: de structurele lasten worden gedekt door evenveel structurele baten, zonder ruimte voor toenemende structurele lasten. De risicoanalyse ziet er goed uit, evenals de uitkomst: 1,0 oftewel er is precies voldoende weerstandsvermogen aanwezig om eventueel optredende risico's te kunnen dekken.

Gemeentelijke bijdrage 2019-2022

Na doorrekenen van loon-en prijscompensatie is de beleidsmatige kostenstijging verwaarloosbaar.

Voorstel voor zienswijze begroting 2019 en meerjarenperspectief

| *Voorgesteld wordt om n.a.v. de concept-stukken geen zienswijze in te dienen.*

B. Veiligheidsregio Twente

Jaarstukken 2017

De VRT heeft in 2017 ruim 3500 incidenten bestreden. In 2017 ingezet op het oefenen van directe hulpverleners in handelen bij mogelijke terroristische aanslagen. Er is veel aandacht besteed aan voorlichting aan burgers, gericht op zelfredzaamheid, en risico-communicatie, specifiek voor omwonenden van spoorwegovergangen en risicovolle bedrijven. Er is een nieuwe crisisorganisatie met een nieuwe wijze van oefenen opgezet. Er is geïnvesteerd in informatievoorziening, primair in het Informatie Operationeel Centrum, maar ook in slim operationeel brieven en informatieveiligheid.

Het resultaat vóór reservemutaties is € 1 mln. positief. Na reservemutaties resteert € 512.000 voordelig. Kanttekening hierbij is, dat de negatieve resultaat-effecten overwegend structureel van aard zijn en de positieve effecten overwegend incidenteel. Dit betekent, dat de komende jaren hogere lasten leiden tot een hogere bijdrage voor gemeenten.

De VRT stelt voor het resultaat aan de algemene reserve toe te voegen, omdat deze ruim onder de norm (van 70% van de gelopen risico's) ligt.

De VRT meldt niet geheel in control te zijn m.b.t. het personeelsproces.

Dit aandachtspunt moet volgend jaar beslist als voldoende aangemerkt worden.

In de rekening ontbreken de conform BBV verplichte financiële kengetallen. Voor de VRT zijn aan de orde: solvabiliteit, netto schuldquote gecorrigeerd voor uitgaande leningen en structurele exploitatieruimte. Overigens zijn deze kengetallen wel opgenomen in de begroting, met een referentiepercentage voor de jaarrekening 2017.

De in 2016 afgesproken bezuinigingsoperatie loopt achter op schema. In 2017 is € 262.000 minder gerealiseerd dan begroot. Het doel is alsnog volledige realisatie.

U zou m.b.t. voorgaande kunnen opmerken, dat:

- u graag bevestigd ziet dat alle te begroten risico's in de begroting opgenomen zijn en dat de risicoanalyse zich beperkt tot de onzekere, niet te begroten potentiële calamiteiten;
- u de verwachting uit, dat het personeelsproces in 2018 op orde zal komen.

Begroting 2019 en meerjarenperspectief

Belangrijke ontwikkelingen 2019-2022

De huisvesting is de komende periode een punt van aandacht. Het gaat daarbij vooral om de brandweerkazernes, maar ook om de meldkamertransitie. De meldkamer Twente zal samen met de meldkamers Oost Nederland, Gelderland-Zuid en Midden-Gelderland opgaan in Meldkamer Oost Nederland met als vestigingsplaats Apeldoorn. In 2020 moet deze meldkamer operationeel zijn. De precieze financiële gevolgen zijn nog niet helder.

In Hengelo loopt op dit moment een onderzoek naar de opkomst-uitruktijden van de brandweer Hengelo. De cijfers laten zien dat deze tijden vooral in de avond-/nacht- en weekenduren onder druk staan. Er worden diverse scenario's uitgewerkt waarvan kazernereren (continu verblijven in de kazerne) er één is. De huidige kazerne centrum beschikt hiervoor nu niet over de benodigde faciliteiten, waardoor aanpassing van de kazerne bij deze keuze aan de orde zou zijn. Ook nieuwbouw op een nieuwe locatie wordt onderzocht. De brandweer Almelo gaat over op een nieuw te bouwen kazerne.

Verder spelen onderwerpen als informatieveiligheid en schoon werken. Deze nieuwe regelgeving brengt de nodige kosten met zich mee.

Financiële aspecten 2019-2022 (bij de VP zelf)

De kosten stijgen met 4%, € 1,7 mln. Hierin zit een inhaalslag voor een te lagere loon- en prijsindex 2018 en een reële indexering voor 2019. Het afgelopen jaar is meerdere keren gesignaleerd, dat er dreigende tekorten ontstaan als gevolg van 5 autonome ontwikkelingen: meldkamertransitie, exploitatie openbaar brandmeldsysteem, BTW-compensatie op investeringen, vervanging onroerende activa en vervanging rijksmaterieel. Er is een notitie waarin aard, oorzaken en gevolgen goed zijn beschreven. Deze kosten zijn niet meer beïnvloedbaar.

Op blz. 25 is een zeer overzichtelijk en grafisch mooi weergegeven beeld gegeven van de soorten baten en lasten.

De solvabiliteit op basis van de eindbalans 2017 is met 2% extreem laag en blijft laag in het meerjarenperspectief. Zelfs als we vinden dat verbonden partijen niet over een te ruim eigen vermogen moeten beschikken is 2% laag.

De netto schuldquote is hoog, omdat er veel geldleningen zijn aangetrokken. Hierdoor gaan verhoudingsgewijs veel van de rijks- en gemeentelijke bijdragen naar rentekosten, waardoor minder over blijft om doelgerichte uitgaven te doen. De 100% van 2017 neemt toe tot 105% in 2022. De VNG adviseert een schuldafbouwplan vanaf 130%.

De structurele exploitatieruimte is nihil. Verhoging van lasten kan structureel niet meer opgevangen worden.

Gemeentelijke bijdrage 2019-2022

De aanpassingen van loon- en prijspeil verhogen onze bijdrage met € 150.000. De verwachte nadelige autonome ontwikkelingen zijn vertaald in een stapsgewijze structurele toename van de gemeentelijke bijdrage. Voor de jaren 2019-2022 is de toename: € 40.000, € 80.000, € 120.000 en vanaf 2022 € 161.000.

Voorstel voor zienswijze begroting 2019 en meerjarenperspectief

Voorgesteld wordt om de volgende zienswijze aan het algemeen bestuur mee te geven:

Vanuit de benadering, dat een risico moet worden gedefinieerd als "de kans op optreden van een gebeurtenis met negatieve gevolgen" en vanuit het standpunt, dat een begroting alle voorzienbare kosten moet bevatten adviseren wij u om de selectie van de items die u opneemt in uw risicoanalyse in volgende rapportages te heroverwegen. De volgende uitgangspunten stellen we voor:

- 1. alleen risico's opnemen, waarvan het onzeker is dat deze zullen optreden en waarvan alleen door inschatting te bepalen is tot welk bedrag of wanneer ze eventueel optreden;*
- 2. alle risico's, die naar waarschijnlijkheid wel zullen optreden en redelijkerwijze te begroten zijn op te nemen in de begroting.*

C. Sociaal Werkleerbedrijf

Jaarstukken 2017

Binnen de kerntaak arbeidsontwikkeling is het voor 46% van de aangemelde kandidaten gelukt om de doorontwikkeling tot bemiddelingsrijpe werkzoekende te realiseren. Aan ruim 800 personen is (beschutte) arbeid geboden.

Er is tevredenheid over de behaalde resultaten, maar ook zelfreflectie m.b.t. een nog te maken verbeteringsslag in informatisering, verzuimbeheer (ambitie 11%), kwaliteitsborging en maatschappelijke verantwoording.

Het beheren van de informatiesystemen is uitbesteed aan de gemeente Hengelo.

In 2017 heeft de SWB-organisatie een historische stap gezet met het nieuwe bedrijfs onderdeel Gildebor. Hierin hebben Hengelo, Hof van Twente en SWB Midden Twente hun uitvoeringstaken op het terrein van 'beheer en onderhoud van de openbare ruimte' samengebracht tot één organisatorische eenheid binnen de SWB.

In het eerste jaar heeft Gildebor zich ontwikkeld tot een professionele, vitale en herkenbare beheerorganisatie, waarbij het over en weer natuurlijk best zoeken was naar de nieuwe rollen en verhoudingen.

Het college heeft een aantal doelstellingen voor Gildebor bepaald:

In Hengelo wordt 95% van het onderhoud uitgevoerd op vastgesteld kwaliteitsniveau.

85% van de meldingen over de openbare ruimte wordt binnen de normtijd afgehandeld.

Per jaar stromen bij Gildebor 8 medewerkers vanuit een arbeidstraject in. Daarbij worden binnen Gildebor kostenvoordelen gerealiseerd.

In het opstartjaar 2017 heeft Gildebor de doelstellingen naar tevredenheid gehaald.

Aandachtspunten zijn:

- een tijdige en volledige afhandeling van meldingen binnen de normtijd;
- bestrijding van onkruid op verhardingen;
- bezetting op cruciale functies voor samenwerking op orde brengen;
- mutaties tijdig en volledig doorgeven.

In 2017 is een nieuwe Strategienota 2018 – 2022 opgesteld. In deze strategienota zijn verregaande maatregelen en beleidskeuzes geformuleerd om de financiële continuïteit van de SWB Midden Twente te kunnen borgen. De doelstellingen voor Gildebor zijn goed verwerkt in de strategienota.

Het jaarverslag is voor een groot deel gericht op financiële ontwikkelingen en biedt beperkt, maar voldoende inzicht in niet-financiële, maatschappelijke resultaten van Gildebor. Het verslag van de directie is afgestemd en komt overeen met de verantwoording van de gemeente in haar jaarverslag 2017.

Het resultaat is € 0,5 mln. positief, waar een verlies van € 0,4 mln was begroot. De verbeterde economie en meevallende WSW-subsidies verklaren dit mede.

De financiële positie en kengetallen zijn goed tot zeer goed. Een solvabiliteit van 56% (alg. norm 20%, hoger is beter), een negatieve schuldquote (hoe lager hoe beter). Alleen de structurele exploitatieruimte scoort laag. Dat past bij de dalende structurele rijksbijdragen en betekent, dat er geen lucht meer zit tussen de structurele baten en lasten.

Op blz. 32 wordt gesproken over een nadelig resultaat ten laste van de algemene reserve. Dit moet zijn: een voordelig resultaat ten gunste van de algemene reserve.

Begroting 2019 en meerjarenperspectief

Belangrijke ontwikkelingen 2019-2022

Na een start in 2018 moet in 2019 de basis op orde zijn. In 2019 wordt geïnvesteerd in professionals die de efficiency van de organisatie moeten vergroten.

Heldere contractuele prestatieafspraken met gemeenten moeten aan de basis staan van de door gemeenten gewenste maatschappelijke effectiviteit op het gebied van arbeidsontwikkeling. In een gunstige arbeidsmarkt zullen de aangemelde personen een iets grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Het doel blijft om 50% van de aanmeldingen tot bemiddelbare arbeidskracht te ontwikkelen, waarna 80% van hen in een reguliere baan zou moeten doorstromen.

Van 2018 t/m 2020 worden een aantal verliesgevendende jaren voorzien. Dit komt vooral door de afnemende rijksbijdrage WSW in deze periode en afname van het beschikbare P-budget. Dat maakt het noodzakelijk dat het verdienvermogen van de hele organisatie groeit. Het operationele resultaat moet verbeteren, wat voor Gildebor een stapsgewijze stijging van het productieresultaat betekent.

Hier tegenover staat de ambitie om de ICT-systemen te verbeteren, de maatschappelijke opdrachten beter meetbaar te maken, aandacht voor vitaliteit en verzuim en het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening.

Gildebor staat voor "kwalitatief beheer en onderhoud van de openbare ruimte, waarbij de werknemers in hun kracht worden gezet".

Onder de kerntaak beheer openbare ruimte (2.4) is goed weergegeven hoe SWB-Gildebor balans denkt te bereiken tussen enerzijds het verder optimaliseren van de bedrijfsvoering en arbeidsontwikkeling binnen Gildebor en anderzijds het onderhoud en beheer van de openbare ruimte en de dienstverlening op peil te houden, of zelfs te verbeteren.

Het monitoren van deze balans en het verder ontwikkelen van de regietaak is de komende jaren een belangrijke opgave voor de gemeente.

Bij Gildebor wordt gestreefd naar een productieresultaat- en margeverbetering, mede door acquisitie van nieuwe opdrachten. De gemeenten bepalen het gewenste onderhoudsniveau, waarna de activiteiten en tarieven in DVO's worden vastgelegd. Door de bundeling van krachten van Gildebor en de oude kerntaken van SWB zijn verdere verbeteringen mogelijk.

We vertrouwen erop dat Gildebor flexibel blijft omgaan met incidentele opdrachten en vragen van de gemeente, deze oplost binnen de begrote budgetten en niet voor elke vraag de gemeente de rekening presenteert.

Financiële aspecten 2019-2022 (bij de VP zelf)

In de jaren 2019-2022 fluctueert het bedrijfsresultaat en het resultaat na bestemming met name als gevolg van het WSW-subsidieresultaat. De verliezen kunnen binnen de eigen vermogenspositie worden opgevangen.

Het jaarresultaat is in 2019 – € 0,7 mln. en neemt in 2020 af tot - € 0,9 mln. en stijgt dan weer naar - € 0,3 mln. in 2022. In 2022 is het eigen vermogen terug gelopen tot € 2,8 mln., nog steeds op een ruim acceptabel niveau. Op blz. 8 is dit overzichtelijk per jaar weergegeven.

Vanaf 2018 wordt taakstellend een restrictief beleid gevoerd. Het kostenniveau mag niet stijgen en SWB-Gildebor verwacht besparingen te kunnen realiseren op tractie, onderhoud en diensten derden. Verwacht wordt dat dit mogelijk is zonder in te boeten op kwaliteit.

Het zal mogelijk wel betekenen dat kritischer naar budgetten en uitgaven zal worden gekeken. Autonome ontwikkelingen of kostenuitzettingen door gewijzigd beleid zullen eerder bij de gemeente worden aangekaart, daar waar deze voorheen vaak binnen de eigen begroting, ten koste van andere budgetten, werden opgelost.

Voor het meerjarenperspectief 2019–2022 is in relatie tot Gildebor voorgesteld:

- structurele verhoging van het budget voor de bestrijding van de eikenprocessierups als autonome ontwikkeling met €23.000,- (bijlage 1);
- voor de periode 2020–2023 wordt een verder verbod op het gebruik van glyfosaat bij onkruidbestrijding in de openbare ruimte voorzien. Dit verbod kan tot een kostenverhoging leiden. Dit zal in 2018 nader worden onderzocht.

Gemeentelijke bijdrage 2019-2022

Door het aanspreken van het eigen vermogen wordt er geen hogere bijdrage van gemeenten gevraagd. De gemeentelijke bijdrage voor de WSW is voor de gehele periode begroot op € 363.000. Voor Hengelo bedraagt deze bijdrage € 242.906.

Daarnaast dragen wij aan SWB de door de gemeente ontvangen rijksbijdragen WSW over en betalen wij conform de dienstovereenkomst voor het onderhoud van de openbare ruimte. Hierbij gaat het jaarlijks om bedragen van ca € 10,9 mln. en € 11,4 mln.

Voorstel voor zienswijze begroting 2019 en meerjarenperspectief

| *Voorgesteld wordt om n.a.v. de concept-stukken geen zienswijze in te dienen.*

D. Stadsbank Oost-Nederland

Jaarstukken 2017

De jaarrekening heeft een nadelig saldo van € 113.200, dat aan de algemene reserve wordt onttrokken. Begroot na wijzigingen was € 109.000 nadelig. De verschillen zijn verwaarloosbaar.

De SON heeft een solvabiliteitspercentage van 6%, wat staat voor het aandeel eigen vermogen in het balanstotaal (EV/TV). De norm ligt veel hoger, ca 20%. Er is dus relatief weinig eigen vermogen. Toch is de weerstandratio volgens de systematiek van risicoanalyse voldoende. In het verslag financiële rechtmatigheid en risicomanagement wordt hierover gerapporteerd.

De jaarrekening geeft veel informatie en is duidelijk van opzet.

De accountant heeft minimale afwijkingen geconstateerd welke al zijn aangepast. Verder geen bijzonderheden en geeft een goedkeurende verklaring af voor getrouwheid en rechtmatigheid.

Begroting 2019 en meerjarenperspectief

Belangrijke ontwikkelingen 2019-2022

Meest in het oog springend is de kwaliteitsimpuls schuldhulpverlening. Om caseloadverlaging van 25-30% te kunnen realiseren is jaarlijks 5 ton extra nodig. Dit wordt verwerkt in een hogere productprijs.

Afwegingen voor de kwaliteitsimpuls zijn herkenbaar:

- eerdere zware bezuiniging in 2009-2010 van 25% op het totaalbudget van de SON;
- de omvang van de cliëntenstroom is niet afgenomen;
- de druk op de schuldhulpverlening is substantieel toegenomen door toename van het aantal schulden, hoogte van de schulden en de complexiteit ervan; dit terwijl de budgetten niet en zeker niet evenredig zijn toegenomen;
- zelfredzaamheid van de cliënt blijkt vaak lager dan verwacht, terwijl het nieuwe dienstverleningsmodel gericht is op zelfredzaamheid. De SON zal de cliënt meer kunnen 'ontzorgen', het belang van maatwerk wordt erkend;
- met caseloadverlaging heeft de SON ruimte voor meer contactmomenten, risicochecks, preventie, etc.

Financiële aspecten 2019-2022 (bij de VP zelf)

Er is sprake van een stijging van structurele kosten. Het gaat dan om:

- de aanpassingen prijsniveau/loonniveau (cao);
- meer inzet op beschermingsbewind en afname overige dienstverlening;
- hogere kosten automatisering, o.a. als gevolg van beveiligings- en privacy vereisten;
- kwaliteitsimpuls schuldhulpverlening door meer fte's op dezelfde hoeveelheid dossiers.

Door een aangepaste gemeentelijke bijdrage blijven de resultaten van alle jaarschijven in de buurt van de nul grens uitkomen.

Gemeentelijke bijdrage 2019-2022

De ontwikkeling van onze bijdrage (exclusief beschermingsbewind) is van 2019-2022: (begroot 2019 was 592.000) resp. € 602.000-€ 616.000-€ 630.000-€ 644.000.

Voorstel voor zienswijze begroting 2019 en meerjarenperspectief

| *Voorgesteld wordt om n.a.v. de concept-stukken geen zienswijze in te dienen.*

E. Regionaal Bedrijventerrein Twente

Jaarstukken 2017

Het Openbaar Lichaam Bedrijventerrein Twente (RBT) is ook bekend onder de naam XL Businesspark Twente en biedt mogelijkheden voor bedrijven die veel ruimte nodig hebben. RBT houdt zich bezig met de activiteiten (programma's) bouwgrondproductie, parkmanagement, erfpacht en openbare ruimte. Hengelo heeft een aandeel van 23% in deze gemeenschappelijke regeling.

In 2017 bedroegen de totale baten in de bouwgrondexploitatie € 16,2 mln. en de totale lasten € 6,9 mln., een afname van het geïnvesteerd vermogen met € 9,3 mln., terwijl een toename van € 0,8 mln. was verwacht. Dit is vooral veroorzaakt doordat in 2017 gronduitgifte (verkoop) groter was dan de investeringen in grond (uitgaven). In totaal is in 2017 14 hectare uitgegeven terwijl in de begroting werd uitgegaan van 9 hectare. We lopen dus iets voor op het verwachte uitgiftetempo. Van de 121 hectare was per 31-12-2017 30 hectare uitgegeven en zal in de jaren t/m 2035 nog 91 hectare worden uitgegeven.

De bouwgrondexploitatie sluit met een nihilsaldo. Parkmanagement sluit met een voordeel van € 21.000, erfpacht met een nadeel van € 41.000 en openbare ruimte met en nadeel van € 3.000. Het jaarresultaat is daarmee een verlies van € 23.000.

De accountant geeft in haar rapportage aan een goedkeurende verklaring af te hebben gegeven met betrekking tot de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening 2017.

Vorig jaar werd verwacht dat een tekort van € 24,7 mln. zou ontstaan. Omgerekend naar 31-12-2017 was dit tekort € 25,1 mln. De geactualiseerde grondexploitatie sluit op een tekort van € 25,0. Een verbetering met € 0,1 mln. Ons aandeel in het tekort (de hoogte van de verliesvoorziening) bedraagt per 31-12-2017 € 5,76 mln.

Op basis van een uitgevoerde risicoanalyse kan met 80% zekerheid worden gesteld dat het totale tekort in een bandbreedte ligt van € 17,6 mln. (€ 7,4 mln. beter dan € 25 mln.) en € 31,7 mln. (een verslechtering

van € 6,7 mln.).

Evenals voorgaande jaren vormen de grondprijs en het uitgiftetempo het belangrijkste risico.

Begroting 2019 en meerjarenperspectief

Het RBT houdt zich hoofdzakelijk bezig met de productie van bouwgrond. De begroting is daarom voor een belangrijk deel op de grondexploitatie gebaseerd. Deze grondexploitatie, met een resterende looptijd van 18 jaar, geeft inzicht in de terugverdiencapaciteit van de gerealiseerde investeringen (economische waarde) en daarmee het eindresultaat van het project. De begroting dient niet ter bepaling van het resultaat, maar vormt het financieel en inhoudelijk kader (budgetrecht) waarbinnen het Dagelijks Bestuur kan opereren.

Omdat de grondexploitatie zelf al een uitgewerkte begroting is t/m het einde van het project is bij de opmerkingen over de jaarrekening ook alles al gezegd over de verwachte toekomstige exploitatie van RBT.

Conform het BBV mag de looptijd van een grondexploitatie niet meer dan 10 jaren bedragen, tenzij gemotiveerd wordt aangegeven, dat een langere duur op reële grondslagen beter overeenkomt met de aard van de grondexploitatie. RBT heeft gemotiveerd aangegeven, dat hier een uitzondering op deze regel van toepassing is. Ze heeft extra risico beperkende maatregelen genomen om de risico's van een langlopende grondexploitatie te beperken. Dit zijn met name het niet meer dan 10 jaren indexeren van de opbrengsten en het behoedzame uitgiftetempo van de percelen.

Voorstel voor zienswijze begroting 2019 en meerjarenperspectief

| *Voorgesteld wordt om n.a.v. de concept-stukken geen zienswijze in te dienen.*

F. Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Jaarstukken 2017

Het GBT voert een specifieke gemeentelijke taak uit. Ze voldoet aan de verwachtingen als ze deze taak op een effectieve en efficiënte wijze uitvoert. Zowel adviserend naar de opdracht gevende gemeenten alsmede richting toezichthouders en bovenal richting de eindklant, de inwoners.

De waarderingskamer heeft het oordeel "goed" gegeven. De provincie past normaal repressief toezicht toe. Begrotingen en rekening zijn van voldoende kwaliteit. Burgers hebben tijdig de aanslagen ontvangen en worden verder gefaciliteerd o.a. door over de voorlopige WOZ-waarde geïnformeerd te worden. Klachten worden genormeerd (Kpi = kritische succesfactor met prestatie-indicatoren), geregistreerd en gecategoriseerd. Klachten vooral om processen te kunnen verbeteren. Het aantal proces-gerelateerde klachten (1) is lager dan de interne doelstelling (5); het aantal overige gegronde klachten (25) ligt hoger dan de eigen Kpi (20). Nieuwe ontwikkelingen vanuit wetgeving worden voortvarend opgepakt. Dit blijkt uit de aanpak van de aansluiting landelijke voorziening WOZ en het inspelen op beleid van gemeenten zoals bv. de invoering van Diftar, nieuwe toetreders, wijzigingen in de vorm van extra dienstverlening (plustaken) of stoppen met heffingsvormen. Er is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst opgesteld, die beter is afgestemd op de vraag naar verschillende soorten dienstverlening: standaard dienstverlening, plustaken en maatwerk.

In 2017 is de gemeente Twenterand toegetreden als nieuwe deelnemer.

Het resultaat m.b.t. de FUO-gemeenten (dienstafnemer, geen deelnemer in de GR) is € 218.000 positief. Resultaat deelnemende gemeenten is € 646.000 negatief. Beide samen vormen het exploitatieresultaat uit bedrijfsvoering van € 428.000 negatief. De (geplande) onttrekking uit de bestemmingsreserves bedraagt per saldo € 149.000, waardoor het resultaat na bestemming € 279.000 nadelig is. Dit bedrag wordt extra onttrokken uit de "bestemmingsreserve 5% begrote lasten", die daardoor eind 2017 nog € 201.000 bedraagt. Dit is lager dan 5% van de begrote lasten 2017, waardoor het bestuur voorstelt om, buiten deze jaarrekening om, deze reserve aan te zuiveren door in 2019 een extra bijdrage van deelnemende gemeenten te vragen van € 325.000.

Het GBT onderzoekt haar eigen risico's op systematische wijze en bepaalt op grond daarvan het benodigde weerstandvermogen. Ze geeft aan dat de verhouding tussen beide een ratio van 1 zou moeten zijn. Dat zou betekenen dat het weerstandsvermogen gelijk aan de risico's, € 1,2 mln. zou moeten zijn.

De risico's op grond van de balanssamenstelling zijn zeer beperkt. Er is een beperkte solvabiliteit van 4%, maar dat is het logische gevolg van de beperking van de reservepositie. De financieringsstructuur is eenvoudig en gezond. Er zijn geen geldleningen en geen voorzieningen, waardoor de schuldpositie bijna uitsluitend bestaat uit schulden aan de deelnemende gemeenten. De structurele exploitatieruimte daalt onder de 1%. Het GBT heeft nog beperkt mogelijkheid om structurele nadelen op te vangen. De netto schuldquote is licht negatief (lager is beter) en dus OK.

Begroting 2019 en meerjarenperspectief

Belangrijke ontwikkelingen 2019-2022

Kennis/expertise is vanuit de missie het speerpunt in de kwaliteit van dienstverlening. Naast lokale belastingexpertise is kennis ook steeds meer gericht op informatieanalyse. Waar in het recente verleden een hoofdrol werd toegekend aan de digitale loketfunctie is nu het besef aan het toenemen, dat de persoonlijke benadering en dienstverlening aan de burger moet blijven bestaan.

In 2019 zal de verhuizing naar een andere locatie moeten plaatsvinden.

Deze begroting is de eerste op basis van de nieuwe productenlijn in de DVO 2018. De tarieven zijn op deze nieuwe producten gebaseerd. Het aantal producten 2017 en de personele formatie 2018 zijn de basis voor het tot stand komen van de tarieven 2019.

Tot heden was groeien een uitgangspunt. Vanaf 2019 is dit geen ambitie meer.

Financiële aspecten 2019-2022 (bij de VP zelf)

De nieuwe DVO's met nieuwe producten geven een ander kostenbeeld per product en per gemeente. Voor het GBT is deze operatie kostenneutraal. Voor 2019 nemen de kosten toe als gevolg van loon- en prijscompensatie, maar ook als gevolg van autonome ontwikkelingen zoals meer noodzaak tot informatiebeveiliging, tegenvallende voordelen en doorberekende kosten digitalisering "Mijn Overheid" en hogere proceskosten bezwaar en beroep.

Gemeentelijke bijdrage 2019-2022

Wij dragen € 1.658.000 bij op basis van de dienstenafname. In 2018 lag de bijdrage nog op € 1.533.000, na indexering lonen en prijzen € 1.577.000. De eerste oorzaak is te vinden in de hiervoor genoemde autonome ontwikkelingen. De tweede oorzaak is de nieuwe DVO met nieuwe producten, die een herverdelingseffect veroorzaken met voor Hengelo een negatieve impact van € 25.000. Daarnaast wordt in 2019 € 63.000 als eenmalige dotatie voor de reserve 5% begrotingstotaal in rekening gebracht en € 60.000 als voorlopig vastgesteld bedrag desintegratiekosten. Laatste is het gevolg van de afschaffing van de voorlopige aanslag afvalstoffenheffing in het kader van Diftar (bedrag staat nog ter discussie).

Voorstel voor zienswijze begroting 2019 en meerjarenperspectief

| *Voorgesteld wordt om n.a.v. de concept-stukken geen zienswijze in te dienen.*

G. Openbaar Lichaam Crematoria Twente

Jaarstukken 2017

Het Openbaar Lichaam Crematoria is 100% aandeelhouder van Crematoria Twente BV. De BV keert inmiddels weer jaarlijks vanaf boekjaar 2016 minimaal € 375.000 uit aan het OLCT. Deze maakt ca € 12.000 aan beheerskosten, waardoor € 363.000 over blijft voor de 12 deelnemende gemeenten. Hengelo ontvangt hier ca € 55.000 van.

Het repeterend gehalte van de jaarstukken is groot. De oorzaak is, dat de jaarrekening eigenlijk alleen beïnvloed wordt door de door de BV afgedragen winst. Omdat er een voorlopige afspraak is dat de BV jaarlijks € 375.000 uitkeert, ongeacht het daadwerkelijke resultaat in de BV, zullen de opeenvolgende jaarstukken van OLCT nauwelijks van elkaar verschillen.

OLCT ziet de continuïteit van de crematoriumvoorziening als haar doelstelling en meldt dat deze doelstelling voor 2017 in gerealiseerd is.

Belangrijke ontwikkelingen 2019-2022

Er zijn geen belangrijke ontwikkelingen gemeld. Zie ook de opmerkingen bij de jaarstukken.

Financiële aspecten 2019-2022 (bij de VP zelf)

Door de benodigde investeringen zal het geprognosticeerde resultaat uit deelneming met enkele duizenden euro's afnemen, maar na enkele jaren weer toenemen tot het oude niveau. Het dividendbeleid geeft aan dat er desondanks jaarlijks een gelijk dividend van € 375.000 wordt uitgekeerd.

Gemeentelijke bijdrage 2019-2022

De gemeente draagt niet bij in de exploitatie en ontvangt dividend.

Voorstel voor zienswijze begroting 2019 en meerjarenperspectief

| *Voorgesteld wordt om n.a.v. de concept-stukken geen zienswijze in te dienen.*

Aanvullende informatie vanuit college / Rekenkamercommissies

Bij de ontvangst van de jaarstukken heeft het presidium het college uitgenodigd om aanvullende informatie en overwegingen voorafgaand aan de besluitvorming door uw raad kenbaar te maken. Indien het college dit wenst zal zij deze informatie middels een collegebrief aan uw raad verstrekken. Op het moment dat deze collegebrief wordt ontvangen, wordt deze bij de zaak gevoegd.

De gezamenlijke rekenkamercommissies van Almelo, Borne, Enschede, Hengelo en Oldenzaal hebben zich voorgenomen om u handvatten te bieden voor uw oordeelsvorming door een QuickScan uit te voeren op de financiële stukken van tien geselecteerde verbonden partijen. Hieronder vallen de financiële stukken van zeven gemeenschappelijke regelingen welke nu bij u voor liggen. U bent over dit onderzoek per brief geïnformeerd door de rekenkamercommissies. De QuickScan beoogt op hoofdlijnen bestuurlijke aandachtspunten te benoemen. Daarbij kunt u denken aan trends, de impact van belangrijke strategische ontwikkelingen, gevolgen van nieuwe wet- en regelgeving op het beleidsterrein en een globale beoordeling van de financiële positie van de verbonden partij. Op het moment dat de QuickScan wordt ontvangen, wordt deze bij de zaak gevoegd.

Procedure indienen zienswijzen

Met het raadsvoorstel dat voorligt wordt voorgesteld om een zienswijze in te dienen op de ontvangen begroting van de gemeenschappelijk regelingen Regio Twente. Het kan zijn dat uw raad, mede door aanvullende informatie vanuit het college / de rekenkamer, een (aanvullende) zienswijze wenst in te dienen op de jaarstukken van één of meerdere (andere) gemeenschappelijke regelingen. Het ontwerpbesluit dient op dat betreffende punt -tijdens de besluitvormende vergadering in de gemeenteraad van 5 juni 2018-te worden geamendeerd met de exacte tekst van de zienswijze. U kunt het ontwerpbesluit op dat onderdeel als volgt amenderen:

<inleidende tekst>

Wijzigt het dictum van het besluit onder 1 sub x (invoegen letter betreffende GR) als volgt:

Een zienswijze van de gemeenteraad van Hengelo in te dienen op de (invoegen naam van de begroting 2018 van de gemeenschappelijke regeling) in te dienen.

De tekst van de zienswijze luidt als volgt:
(invoegen uitgebreide tekst van de zienswijze)

én deze op te nemen in het raadsvoorstel.

<overig/afsluiting>

Of, indien er reeds wordt voorgesteld een zienswijze in te dienen op de begroting van de betreffende gemeenschappelijke regeling:

<inleidende tekst>

De tekst van de zienswijze, als bedoeld onder 1 sub x (invoegen letter betreffende GR) van het dictum van het besluit, als volgt uit te breiden:
(invoegen uitgebreide tekst van de zienswijze)

én deze op te nemen in het raadsvoorstel.

<overig/afsluiting>

BESPREEK- EN BESLI SPUNTEN

De raad wordt gevraagd om op basis van de voorliggende stukken te bepalen of zij een zienswijze wenst in te dienen. De raad heeft deze mogelijkheid op basis van artikel 34b WGR.

Met het raadsvoorstel dat voorligt wordt voorgesteld om alleen een zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2017 en de ontwerpbegroting 2019 van de Veiligheidsregio Twente. Het kan zijn dat uw raad, mede door aanvullende informatie vanuit het college / de rekenkamer, een (aanvullende) zienswijze wenst in te dienen op de jaarstukken van één of meerdere (andere) gemeenschappelijke regelingen. Het ontwerpbesluit dient op dat betreffende punt te worden geamendeerd met de exacte tekst van de zienswijze.

De griffie draagt zorg dat na besluitvorming in uw raad, de dagelijkse besturen van de zeven gemeenschappelijke regelingen, een brief ontvangen met daarin de inhoud van het (geamendeerde) besluit.

De betrokken besturen van de gemeenschappelijke regelingen, worden middels de uitgaande brief verzocht om op de inhoudelijk gemaakte opmerkingen in de uitgevoerde QuickScan vanuit de Rekenkamercommissies te reageren naar de betrokken gemeenteraden.

FINANCIËLE ASPECTEN

Niet rechtstreeks ten aanzien van dit voorstel. Zie voor de financiële toelichting per gemeenschappelijke regeling de betreffende paragraaf hierboven.

BIJLAGE (N)

- Collegebrief met toelichting en adviezen inzake de ontvangen jaarstukken.
- QuickScan gemeenschappelijke rekenkamers inclusief aanvulling Rekenkamercommissie Hengelo (SWB)
- Jaarstukken:
 - GBT: Concept gewijzigde begroting 2018 en concept begroting 2019
 - OCLT: Jaarrekening 2017 en Ontwerpbegroting 2019
 - RBT (XL-park): Jaarstukken 2017, herziene begroting 2018, begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022
 - Regio Twente: Jaarstukken 2017 en concept programmabegroting 2019
 - Stadsbank Oost-Nederland: Jaarstukken 2017 en primitieve begroting 2019
 - SWB: Voorlopig jaarverslag 2017 en ontwerpbegroting 2019
 - Veiligheidsregio Twente: Jaarstukken 2017 en ontwerpbegroting 2019